

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yritystoiminnan käynnistymisen tukemisesta koronaepidemian jälkeisenä aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sebastian Tynkkysen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 249/2020 vp:

Mitä toimia hallitus varautuu tekemään koronaepidemian jälkeisenä aikana, jotta yritys-toiminta saadaan normalisoitua mahdollisimman nopeasti kriisiajan päättymisen jälkeen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kriisin kokonaisvaikuttavuuden arvioimisen ydinkysymykset liittyvät nyt korostetusti aikaan (kriisin ja rajoitusten kesto) ja resilienssiin (taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys, yhteiskuntien pysyminen toimintakykyisenä).

TEM ja VM asettivat 30.3.2020 selvitysryhmän laatimaan yhteisen asiantuntija-arvion koskien koronakriisin vaikutuksia ja toimenpiteitä, joilla Suomen taloudelle aiheutuvia vaurioita voidaan rajoittaa ja palauttaa Suomi kestäväen kasvun ja korkean työllisyyden sekä kestäväen julkisen talouden uralle. Selvitysryhmän puheenjohtajana toimii taloustieteen työelämäprofessori Vesa Vihriälä. Asiantuntija-arvion tulee olla kokonaisuudessaan valmis 1.5.2020 mennessä.

Valtioneuvoston kanslia asetti 8.4.2020 valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on 1.5.2020 mennessä raportoida toimenpiteistä välittömän kriisivaiheen taloudellisten ja sosiaalisten vahinkojen rajoittamiseksi ja nyt päätetyistä toimenpiteistä irtaantumiseksi oikea-aikaisesti. Lisäksi valmisteluryhmä raportoi 31.5.2020 mennessä kriisin jälkihoitoa koskevista toimenpiteistä ja niiden valmistelusta yhteiskunnan eri sektoreita koskien. Valmisteluryhmän kokoonpanon muodostavat ministeriöiden kansliapäälliköt, joista puheenjohtajana toimii Martti Hetemäki (VM) ja varapuheenjohtajana Kirsi Varhila (STM). Valmisteluryhmän operatiivisena tukena toimii ministeriöiden muodostama sihteeristö. Valmisteluryhmän tueksi asetetaan tiedepaneeli, johon kutsutaan tutkijoita ja asiantuntijoita eri osaamisalueilta, kuten sosiaalipolitiikan, koulutuspolitiikan ja talouspolitiikan sekä ympäristö- ja ilmastotieteiden alalta. Työmarkkinajärjestöjen edustajista (SAK, Akava, STTK, EK, Suomen Yrittäjät, Kuntatyönantaja) muodostuva alatyöryhmä voi tehdä valmisteluryhmälle ehdotuksia kriisin jälkihoitoa ja jälleenrakennusta koskevista toimenpiteistä ja niiden valmistelusta yhteiskunnan eri sektoreita koskien.

Kysynnän äkillinen tyrehtyminen on johtanut monissa yrityksissä nopeasti likviditeettivaikutuksiin, ja siksi on oleellista, että julkisen sektorin tukitoimissa on ensin korostettu yritysten rahoitusaseman parantamista. Akuuttiin koronakriisiin vastaamiseksi hallitus valmisti noin 15 miljardin euron tukipaketin yritysten tueksi:

- 10 miljardin euron kotimaan lisärahoitus yrityksille pääosin Finnveran takausten kautta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 249/2020 vp

- 800 miljoonan euron avustusmuotoinen rahoitus ja 300 miljoonan euron myöntövaltuus Business Finlandin myöntämiin lainoihin (uusi TKI-laina muutostilanteen hallintaan). Business Finlandin palvelut on tarkoitettu Suomessa toimiville, 6-250 henkeä työllistäville pk-yrityksille ja yli 250 henkeä työllistäville midcap-yrityksille, joiden liikevaihto on alle 300 miljoonaa euroa vuodessa.
- 400 miljoonan euron avustusmuotoinen rahoitus ELY-keskusten kautta. ELY-keskukset voivat tukea koronasta kärsineitä pienyrityksiä, joissa työskentelee enintään viisi henkeä ml. yrittäjä.
- 250 miljoonaa euroa yksinyrittäjien tukemiseksi kuntien kautta.
- 150 miljoonaa euroa Tesin uuden vakausrahoitusohjelman kautta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimijat rakentavat palveluidensa ja instrumenttiensa avulla siltaa yrityksille koronatilanteesta ylipääsemiseksi. Valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj tarjoaa yrityksille monipuolisia rahoitusratkaisuja myös koronaviruksen jälkeiseen aikaan yritysten toiminnan kehittämiseen ja kansainvälistymiseen. Finnvera voi rahoittaa aloittavan yritystoiminnan lisäksi yritysten investointeja, kasvua, kansainvälistymistä ja omistajavaihdoksia. Valtion pääomasijoitusyhtiöt Tesi ja Business Finland Venture Capital Oy parantavat osaltaan yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuutta niin startup-yritysten kuin kasvuyritysten tarpeisiin. Tesi otti huhtikuussa käyttöön uuden vakausrahoitusohjelman (150 milj. euroa), jolla vahvistetaan nykyisen salkun ulkopuolisten yritysten rahoitusasemaa yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa. Sijoituksia kohdennetaan koronaviruksen johdosta äkillisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin joutuneisiin keskisuuriin yrityksiin. Tämän ohella Euroopan Investointipankkiryhmän ja EU:n rahoitusvälineet tarjoavat suomalaisille rahoittajille ja yrityksille lisärahoitusta ja riskinjakoa. Tesi on aloittanut neuvottelut Euroopan investointipankin kanssa nykyisen suorasijoitusohjelman lisäpääomittamisesta. Myös Finnvera on jättänyt Euroopan investointirahastolle hakemuksen COSME pk-yritysten takausohjelman merkittävästä laajentamisesta.

ELY-keskukset myöntävät rahoitusta yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä vahvistaviin investointi- ja kehittämishankkeisiin, sekä tarjoavat liiketoiminnan kehittämisen ja uudistamisen asiantuntijapalveluja. Business Finlandin ja koko Team Finland -verkoston palvelut ja rahoitusmahdollisuudet tukevat ja jakavat riskiä yritysten uusien ratkaisujen kehittämisessä ja kansainvälistymisessä.

Epidemia tulee muuttamaan maailmantalouden rakenteita ja arvoketjujen toimintaa. On tärkeätä, että suomalaiset yritykset panostavat kansainvälisen liiketoimintansa ja jakeluverkostojensa kehittämiseen entistä aktiivisemmin ja tarttuvat uusiin markkinamahdollisuuksiin. Tässä yrityksiä auttaa Business Finlandin kansainvälinen verkosto, joka on jo aloittanut maailmalla uusien markkinamahdollisuuksien tunnistamisen, jotta suomalaiset yritykset voivat hyödyntää näitä kriisin hellittäessä. Yritykset voivat saada tukea myös uusien, koronaepidemian jälkeisten asiakastarpeiden tunnistamiseen sekä jakeluverkostojen uudelleen elvyttämiseen ja kehittämiseen. Suurten

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 249/2020 vp

suomalaisen ja kansainvälisten veturiyrittäjien verkostoja hyödyntäen pyritään kokoamaan suurempia kokonaistarjoamia, joissa on mukana pk-yritysten teknologioita ja ratkaisuja. Potentiaalia nähdään erityisesti kestävä kehityksen tavoitteiden ja suurten globaalien haasteiden ratkaisemisessa, kuten terveysteknologian ja vähähiilisyysratkaisujen viennissä, mihin julkista TKI- ja kasvurahoitusta pyritään kohdentamaan koronakriisitöiden jälkeen. Kotimaisen viennin ja TKI-rahoituksen lisäksi julkisten toimijoiden yhteistyötä lisätään EU- ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntämiseksi suomalaisyritysten kansainvälistymisponnisteluiden tukemiseksi.

Hallitusohjelmaan sisältyvä viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma sekä valmisteilla oleva yrittäjyysstrategia (TEM:n koordinoimana) tukevat osaltaan yrityksiä koronatilanteesta ulospääsyssä. Yrittäjyysstrategiaan kootaan toimenpiteitä ja linjauksia, joilla yrittäjyysympäristön toimivuutta ja kannustavuutta parannetaan.

Suomen kilpailukyky ja hyvinvointi rakentuvat vahvalle osaamiselle ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalle. Elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä tuottavuuskehityksen parantaminen ovat innovaatiopolitiikan tärkeimpiä pitkän aikavälin tavoitteita, jotka ovat edellytyksiä myös pandemiakriisin jälkeiselle kasvulle. Työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelevat yhteistyössä muiden ministeriöiden ja sidosryhmien kanssa kansallista tiekarttaa tki-panostusten nostamiseksi kasvu-uralle ja Suomen kehittämiseksi kansainvälisesti houkuttelevaksi innovaatio- ja kokeilu ympäristöksi. Tiekartan toimenpiteillä parannetaan suomalaisen tki-ympäristön globaalia vetovoimaa ja kannustetaan tki-investointien lisäämiseen Suomessa.

Helsingissä 27.4.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä